

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/4/2021
Identifikačné číslo spisu:	9521100004
Dátum vydania rozhodnutia:	07.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:9521100004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na verejnom zasadnutí konanom 7. septembra 2022 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému T. U. a spol. pre zločin výroby extrémistických materiálov podľa § 422a ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a iné, prejednal odvolania obžalovaného T. U. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podaných proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 15T/1/2021, z 10. júna 2021 a takto

rozhodol:

I.

Podľa § 321 ods. 1 písm. c), písm. d), ods.3 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 15T/1/2021, z 10. júna 2021 v časti - vo výroku o vine a výroku o treste týkajúcich sa obžalovaného T. U..

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku sa vec v zrušenej časti vracia Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

II.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora z a m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 15T/1/2021, z 10. júna 2021 bol obžalovaný T. U. uznaný za vinného v bode 1/ zo spáchania zločinu výroby extrémistických materiálov podľa § 422a ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a zločinu rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c) Trestného zákona a v bode 2/ z prečinu prechovávanía extrémistických materiálov podľa § 422c Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

1/ V presne nezistenom čase objednal u konateľa obchodnej spoločnosti A., so sídlom Y, IČO: XX XXX XXX T. F. výrobu a potlač rôzneho oblečenia s tematikou pravicového extrémizmu, a to najmä

tričiek a tielok obsahujúcich okrem iného jednotlivé symboly alebo kombináciu symbolov „čierneho slnka“, pravicovo-extrémistického symbolu, ktorý bol okrem iného aj symbolom nacistickej organizácie SS, „kolovratu“, ktorý je používaný pravicovými extrémistami a neonacistami najmä v slovanskom prostredí a tiež symbolu „Lebensrune - Runa života“ používaného okrem iného aj nacistickými organizáciami Lebensborn (Prameň života) a Ahnenerbe (Odkaz predkov), teda symbolov majúcich priamy súvis s národným socializmom (nacizmom) a jeho súčasnou podobou neonacizmom. T. F. v spolupráci s M. F. (pozn. A., T. F. a M. F. boli za toto konanie právoplatne odsúdení trestným rozkazom Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 15T/1/2021, z 29.01.2021) minimálne v období od 20.03.2017 do 10.05.2018 zabezpečili prostredníctvom uvedenej spoločnosti pre obžalovaného T. U. šitie doteraz presne nezisteného množstva uvedeného oblečenia, minimálne v spoločnosti D., so sídlom R., IČO: XX XXX XXX a objednali potlač uvedeného oblečenia vyššie uvedenými symbolmi minimálne v spoločnosti P., so sídlom U., IČO: XX XXX XXX. Následne nezisteným spôsobom zabezpečili odovzdanie takto skompletizovaného oblečenia obžalovanému T. U., ktorý ho v období minimálne od 20.03.2017 až do 10.05.2018, z doposiaľ nezisteného miesta prostredníctvom internetu na sociálnej sieti Z..N..K. vo verejne prístupnom profile „T. U. (D.)“ s priradeným identifikátorom ponúkal na predaj spolu s ďalšími predmetmi, najmä CD nosičmi a príveskami, na ktorých boli symboly „kolovrat“ a „čierne slnko“, pričom objednávky na uvedený tovar boli prijímané prostredníctvom emailovej adresy D..P. a následne bol tovar zákazníkom zasielaný prostredníctvom Slovenskej pošty, a .s., jeho manželkou P. U. (v tom čase Y.) z adresy S. XXX/XX, W. B., U., ako aj formou priameho osobného predaja, najmä na koncertoch hudobnej skupiny D.. Takto bol balík s obsahom 6 ks príveskov na kľúče striebornej farby s kombináciou symbolov kolovrat a čierne slnko, 3 ks čiernych tričiek v prednej časti s runovým nápisom D. a na zadnej časti s kresbou orla (orlice) so spustenými krídlami a kombináciou symbolov kolovrat a čierne slnko a tiež symbolu „Lebensrune - Runa života“, 1 ks tielka čiernej farby v prednej časti s runovým nápisom D. a na zadnej časti s obrázkom novotvaru znaku dvoch skrížených slovanských sekier a staroslovanského meča a 2 ks CD so symbolom kombinácie znakov kolovratu a čierneho slnka uložené v obale s názvom „D.“ a tiež symbolu „Lebensrune - Runa života“ na obale zaslaný a doručený na dobierku minimálne dňa 24.11.2017 osobe L. U. na adresu M.L. W. XXXX/XA, Q. X, U. Q. Q. X a minimálne dňa 29.11.2017 formou osobného odberu na M. K. v meste U. obžalovaný T. U. predal L. U. (v procesnom postavení agenta) 1 ks tričko čiernej farby v prednej časti s runovým nápisom D. a na zadnej časti s obrázkom orla (orlice) so spustenými krídlami a kombináciou znakov kolovrat a čierne slnko a tiež znaku „Lebensrune - Runa života“, 1 ks CD so symbolom kombinácie znakov kolovrat a čierne slnko uložené v obale s názvom „D.“ a tiež symbolu „Lebensrune - Runa života“ na obale,

2/ od presne nezistenej doby do dňa 10.05.2018 v rodinnom dome v obci U., zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX, súpisné číslo XXX, parcelné číslo XXX/X, XXX/X, katastrálne územie W. B., obec U., okres U. a vo vozidle Škoda Superb ev. č. U. XXXBX prechovával:

- 10 ks tielok s potlačou D. s runovým písmom (čiernej farby),
- 3 ks tričiek so znakom čierneho slnka a kolovratu na zadnej strane (čiernej farby),
- 1 ks trička čiernej farby vpredu s bielymi znakmi s nápisom D., v runovom písme a vzadu s vyobrazením kombinácie čierneho slnka, kolovratu, orla a runou života,
- zástavu čiernej farby s nápisom D. a logom kombinovaným preťatými sekerami a mečom v kombinácii s runou života a smrťou a runovým nápisom D.,
- 1 ks trička čiernej farby s bielošedou potlačou vzadu so symbolom čierneho slnka v kombinácii s kolovratom a vpredu so symbolom preťatých sekier a meča,
- 1 ks trička čiernej farby s bielošedou potlačou vzadu so symbolom čierneho slnka v kombinácii s kolovratom a vpredu s nápisom D. v latinke a runovom písme,
- 4 ks trička čiernej farby s obojstrannou bielou potlačou vzadu s vyobrazením kombinácie čierneho slnka, kolovratu, orla a runy života a vpredu s nápisom D. v runovom písme,
- 2 ks tričiek čiernej farby s červenou potlačou preťatých sekier a meča a s runovým písmom vyjadrujúcim názov D.,
- 3 ks trička čiernej farby s obojstrannou červenou potlačou s vyobrazením symbolu kolovratu spojeného s čiernym slnkom vpredu na pleci a vzadu s vyobrazením preťatých sekier a meča s nápisom v latinke D.,

- 1 ks trička čiernej farby s bielou potlačou vpredu s nápisom D. v latinke a runovom písme a vzadu s vyobrazením kombinácie čierneho slnka a kolovratu,
- 3 ks trička čiernej farby vpredu s nápisom D. a s červenou potlačou vzadu so symbolikou preťatých sekier a meča a s nápisom D. v latinke a runovom písme a s vyobrazením runy života a runy smrti,
- 1 ks mikiny čiernej farby s bielou potlačou s vyobrazením kombinácie kolovratu a čierneho slnka,
- 2 ks kovových príveskov v tvare kombinácie kolovratu a čierneho slnka,
- notebook zn. Lenovo čiernej farby X.-XXISK a notebook zn. Acer Aspire One č. XXXXXXXXXXXX, ktoré obsahovali rôzne fotografie, hudobné skladby a obrazové a iné súbory, na ktorých sú vyobrazené rôzne osoby, predmety a symboly obsahujúce symboly v rôznych modifikáciách, ako čierne slnko v kombinácii s kolovratom, numerický symbol 18 (číselný akronym), fotografie osôb, ktoré tzv. „hajľujú“,
- 305 ks CD so symbolom kombinácie znakov kolovrat a čierne slnko uložené v obale s názvom „D.“ a tiež symbolu „Lebensrune - Runa života“ na obale,
- 5 ks CD v obale s názvom „D.“ s vyobrazením čierneho slnka pod CD,
- 22 ks potlačí s názvom „D.“ s vyobrazením čierneho slnka.

Za to mu bol uložený podľa § 422a ods. 2, § 41 ods. 2, § 38 ods. 2, § 36 písm. j), § 37 písm. h) úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, pričom na výkon trestu odňatia slobody bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obžalovanému uložený aj trest prepadnutia vecí:

- 10 ks tielok s potlačou D. s runovým písmom (čiernej farby),
- 3 ks tričiek so znakom čierneho slnka a kolovratu na zadnej strane (čiernej farby),
- 1 ks trička čiernej farby vpredu s bielymi znakmi s nápisom D., v runovom písme a vzadu s vyobrazením kombinácie čierneho slnka, kolovratu, orla a runou života,
- zástavu čiernej farby s nápisom D. a logom kombinovaným preťatými sekerami a mečom v kombinácii s runou života a smrti a runovým nápisom D.,
- 1 ks trička čiernej farby s bielošedou potlačou vzadu so symbolom čierneho slnka v kombinácii s kolovratom a vpredu so symbolom preťatých sekier a meča,
- 1 ks trička čiernej farby s bielošedou potlačou vzadu so symbolom čierneho slnka v kombinácii s kolovratom a vpredu s nápisom D. v latinke a runovom písme,
- 4 ks trička čiernej farby s obojstrannou bielou potlačou vzadu s vyobrazením kombinácie čierneho slnka, kolovratu, orla a runy života a vpredu s nápisom D. v runovom písme,
- 2 ks tričiek čiernej farby s červenou potlačou preťatých sekier a meča a s runovým písmom vyjadrujúcim názov D.,
- 3 ks trička čiernej farby s obojstrannou červenou potlačou s vyobrazením symbolu kolovratu spojeného s čiernym slnkom vpredu na pleci a vzadu s vyobrazením preťatých sekier a meča s nápisom v latinke D.,
- 1 ks trička čiernej farby s bielou potlačou vpredu s nápisom D. v latinke a runovom písme a vzadu s vyobrazením kombinácie čierneho slnka a kolovratu,
- 3 ks trička čiernej farby vpredu s nápisom D. a s červenou potlačou vzadu so symbolikou preťatých sekier a meča a s nápisom D. v latinke a runovom písme a s vyobrazením runy života a runy smrti,
- 1 ks mikiny čiernej farby s bielou potlačou s vyobrazením kombinácie kolovratu a čierneho slnka,
- 2 ks kovových príveskov v tvare kombinácie kolovratu a čierneho slnka,
- notebook zn. Lenovo čiernej farby X.-XXISK,
- notebook zn. Acer Aspire One č. XXXXXXXXXXXX,
- 305 ks CD so symbolom kombinácie znakov kolovrat a čierne slnko uložené v obale s názvom „D.“ a tiež symbolu „Lebensrune - Runa života“ na obale,
- 5 ks CD v obale s názvom „D.“ s vyobrazením čierneho slnka pod CD,
- 22 ks potlačí s názvom „D.“ s vyobrazením čierneho slnka.

Tým istým rozsudkom Špecializovaného trestného rozsudku bola naproti tomu obžalovaná P. U. podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodená, lebo skutok nie je trestným činom, spod obžaloby prokurátora, sp. zn. VII/2 Gv 232/17/1000, z 8. januára 2021 pre zločin rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

T. F. ako konateľ spoločnosti A., so sídlom Y., IČO: XX XXX XXX v spolupráci s M. F., od presne nezisteného času, minimálne od 20.03.2017 do 10.05.2018, zabezpečili najmenej prostredníctvom uvedenej spoločnosti pre T. U. výrobu a potlač rôzneho oblečenia s tematikou pravicového extrémizmu, a to najmä tričiek a tielok obsahujúcich okrem iného predovšetkým jednotlivé symboly alebo aj kombináciu symbolov „čierneho slnka“, pravicovo-extrémistického symbolu, ktorý bol okrem iného aj symbolom nacistickej organizácie SS, „kolovratu“, ktorý je používaný pravicovými extrémistami a neonacistami najmä v slovanskom prostredí a tiež symbolu „Lebensrune - Runa života“ používaného okrem iného aj nacistickými organizáciami Lebensborn (Prameň života) a Ahnenerbe (Odkaz predkov), teda symbolov majúciach priamy súvis s národným socializmom (nacizmom) a jeho súčasnou podobou neonacizmom, a to tým spôsobom, že minimálne počas roka 2017, dali minimálne prostredníctvom spoločnosti A., ušiť doposiaľ presne nezistené množstvo uvedeného oblečenia, a to najmenej v spoločnosti D., so sídlom R., IČO: XX XXX XXX a vyššie uvedenými symbolmi potlačiť najmenej v spoločnosti P., so sídlom U., IČO: XX XXX XXX, pričom súčasne aj nezisteným spôsobom zabezpečili a zabezpečujú odovzdanie takto skompletizovaného oblečenia obvinenému T. U. s prezývkou „D.“, ktorý ho od presne nezisteného času, minimálne od 20.03.2017 až do 10.05.2018, z doposiaľ nezisteného miesta prostredníctvom siete internet, na sociálnej sieti Z..N..K., v rámci verejne prístupného profilu s názvom „T. U. (D.)“ s profilovým identifikátorom W./..N.Q..K..U.?I. ďalej verejne ponúka za účelom predaja a distribúcie ďalším osobám, a to vrátane ďalších predmetov, najmä CD nosičov a prívěskov s obsahom symbolov „kolovrat“ a „čierne slnko“, ktoré si T. U. zabezpečuje doposiaľ nezisteným spôsobom, pričom tovar je zákazníkom na základe objednávky prostredníctvom emailovej adresy D..P. zasielaný okrem iného aj poštou od odosielateľa P. Y., S. XXX/XX, W. B., U., ktorá zabezpečuje aj jeho distribúciu a odoslanie, a taktiež aj formou osobného predaja, najmä na koncertoch hudobnej skupiny D., pričom dané predmety boli na základe objednávky takto predané minimálne dňa 24.11.2017 osobe L. U., ktorému bolo dobierkou na adresu M. W. XXXX/XA, Q. X, U. Q. Q. X prostredníctvom Slovenskej pošty, v balíku od odosielateľa P. Y., S.Á. XXX/XX, XXX XX U., doručených 6 ks prívěskov na kľúče striebornej farby s kombináciou symbolov kolovrat a čierne slnko, 3 ks čiernych tričiek v prednej časti s runovým nápisom D. a na zadnej časti s kresbou orla (orlice) so spustenými krídlami a kombináciou symbolov kolovrat a čierne slnko a tiež symbolu lebensrune, 1 ks tielka čiernej farby v prednej časti s runovým nápisom D. a na zadnej časti s obrázkom novotvaru znaku dvoch skrížených slovanských sekier a staroslovanského meča a 2 ks CD so symbolom kombinácie znakov kolovratu a čierneho slnka uložené v obale s názvom „D.“, a tiež minimálne dňa 29.11.2017, kedy bolo na M. K. v meste U. od T. U. prostredníctvom osobného odberu osobou L. U. zakúpené 1 ks tričko čiernej farby v prednej časti s runovým nápisom D. a na zadnej časti s obrázkom orla (orlice) so spustenými krídlami a kombináciou znakov kolovrat a čierne slnko a tiež znaku lebensrune ako aj 1 ks CD so symbolom kombinácie znakov kolovrat a čierne slnko uložené v obale s názvom „D.“.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný T. U., ktorý sa vyjadril samostatným podaním: „Týmto podávam odvolanie proti rozsudku. Som vzorný manžel a otec štvorročného syna, taktiež som živiteľ rodiny a bezúhonný a spoľahlivý občan. Moja rodina je u mňa vždy na prvom mieste a nikdy by som nespravil nič, čím by som seba alebo svoju rodinu vystavil nejakému riziku. Moja manželka má od času domovej prehliadky zdravotné problémy, ktoré neustále neúspešne rieši. Nikdy som nemal úmysel vyrábať extrémistický materiál, nič takého by som považoval za sebaďuštruktúru. Všetky symboly, ktoré som použil ako prezentáciu svojej hudobnej tvorby D., sú staropohanské a nezávadové symboly, ktoré sú voľne dostupné na predaj na Slovensku i v zahraničí ako pohanská symbolika bez extrémistického charakteru. Som rodnoverec a verejne sa k tomu hlásim od počiatku mojej hudobnej tvorby. Symboly, za ktoré som bol neprávoplatne odsúdený, nemajú žiadny extrémistický charakter, ale naopak pohanský charakter. Súd pre mňa nepochopiteľne uviedol, že pohanstvom maskujem extrémizmus. Tento výrok potvrdzuje, že súd mi upiera náboženskú slobodu a účelovo pohanstvo pripisuje k extrémizmu, na základe subjektívnych a neodborných znaleckých posudkov. Bolo dokázané, že symbolika je nezávadová, ale v kontexte s mojou osobou sa jedná o extrémizmus. To, že je táto nezávadová symbolika považovaná za extrémistickú len v kontexte s mojou osobou, považujem za potláčanie osobnej slobody. Nie som extrémista a táto symbolika má pre mňa duchovnú podstatu, čo som jasne dokázal na súde a dokazujem to vo všetkých svojich piesňach, ktoré majú starogermánsky a staroslovanský charakter. Som nevinný a žiadam, aby ma odvolací súd v celom rozsahu oslobodil“.

Zároveň menovaný obžalovaný obsiahlym spôsobom odôvodnil podané odvolanie prostredníctvom obhajcu, ktoré zhrnul nasledovne:

„1, znalci B. a B. boli pribratí nezákonným spôsobom. Ich posudky sú nepreskúmateľné, formálne aj obsahovo nezákonné, absentujú zdroje a ich závery sú vo vzájomnom rozpore ako aj v rozpore s odborným vyjadrením znalca P..

2, znalec B. je voči mne zaujatý, nepriateľsky hodnotí moju obhajobu a mediálne sa vyjadruje o mojej vine.

3, súd akceptoval nezákonné pribratie znalcov, aj keď obhajoba na túto nezákonnosť explicitne poukázala a súd dokonca uviedol, že nepodaním sťažnosti proti pribratiu znalca v prípravnom konaní a v úvode súdneho konania som stratil svoje práva v dôsledku občianskej zásady ‚vigilantibus iura scriptu sunt‘.

4, znalci mali hodnotiť význam symbolov a pritom svojvoľne hodnotili moju osobu a jej presvedčenie a zmysel symbolov používaných mnou a nie význam symbolov všeobecne, no túto úlohu si znalci uložili sami a neboli na jej spracovanie odborne ani právne spôsobilí.

5, podľa súdu sú symboly čierneho slnka a kolovratu nezávadové, ale trestnými sa stávajú len v súvislosti s ich užívaním mojou osobou, a to na základe rozhovoru, ktorý som nikdy neposkytol. Som v paradoxnej situácii, kedy som odsúdený za výrobu odevov so symbolmi, ktoré sa v SR bezproblémovo používajú a verejne nosia a na staroslovanských, pohanských či módných internetových stránkach si ich možno legálne zakúpiť.

6, súd obrátil proces dokazovania viny v môj neprospech a vyžadoval odo mňa, aby som preukázal, že rozhovor portálu Hlavu Hore som nikdy neposkytol, čo je nezákonné, ale aj nesplniteľná úloha. Neexistencia niečoho sa dokázať nedá. Bez dôkazov súd akceptoval teóriu, že skupina Buldok je neonacistická a ja som vykonal koncerty na jej počesť, aj keď to nie je pravda a taktiež súd kategorizoval portál Hlavu Hore ako neonacistický, bez relevantného zdôvodnenia a napriek mojím námietkam s takto (ne)zisteným skutkovým stavom veci. Znalci aj súd založili presvedčenie o mojej vine na základe toho neposkytnutého rozhovoru. pričom znalec B. sám uviedol, že nevie, či som tento rozhovor poskytol.

7, aj keď súd výkon domovej prehliadky správne vyhodnotil ako v rozpore so zákonnou zásadou primeranosti a zdržanlivosti, tak z tejto nezákonnosti nevyvodil dôsledok v podobe celkovej nezákonnosti tejto prehliadky, čím táto zásada stráca zmysel, ak jej porušenie nemá žiaden právny následok vo vzťahu k obvinenému.

8, bol som odsúdený za držbu počítača, ktorý obsahoval ‚rôzne fotografie, predmety a súbory obsahujúce symboly v rôznych modifikáciách ako čierne slnko v kombinácii s kolovratom‘, čo je očividne vágna a nezrozumiteľná definícia, popierajúca presnú identifikáciu skutku tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným.

9, súd nevykonal zásadné dôkazy v podobe súdnych rozhodnutí, ktoré preukazujú moju nevinu a nezákonnosť, posudku znalca B. len s odôvodnením. že judikatúra v SR nie je záväzná, a to napriek tomu, že ŠTS judikatúrou pravidelne vo svojich rozhodnutiach argumentuje.

10, neobstoí tvrdenie súdu, že stovky legálnych prípadov použitia čierneho slnka a kolovratu sú v poriadku, ale v mojom prípade tomu tak nie je, pretože som mal poskytnúť rozhovor portálu Hlavu Hore, čo som však nikdy neurobil.

11, došlo k porušeniu rovnosti zbraní, keďže mi nebolo umožnené nazrieť do vyšetrovacieho spisu vo veci, ktorá sa ma priamo týkala a skutkovo bola totožná, pričom súd uviedol, že som si mal spis vyžiadať prostredníctvom neho, avšak prokurátor žiadne takéto obmedzenie nemal.

12, v plnom rozsahu poukazujem na záverečnú reč môjho obhajcu, na ktorého argumenty nebolo žiaducim spôsobom reagované, alebo zostali bez povšimnutia ako napr. hodnotenie symbolu čierneho slnka nemeckým Úradom na ochranu ústavy či príručky MV SR pre identifikáciu extrémistických symbolov, ktoré čierne slnko neidentifikujú ako extrémistický symbol“.

Podľa jeho názoru výroky súdu v napadnutom rozsudku o vine a treste a prepadaní veci nie sú správne ani dôvodné a dovolil si odvolací súd požiadať, aby po zohľadnení všetkých skutočností podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku napadnutý rozsudok preskúmal a zrušil a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol tak, že ho spod obžaloby oslobodí, nakoľko nebolo dokázané, že skutok je trestným činom.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal odvolanie aj prokurátor. Argumentoval takto: Nestotožňoval sa s právnym záverom súdu prvého stupňa. Zotrval, že skutok pre ktorý bola podaná obžaloba na P. U., je trestným činom, čo malo potvrdiť aj vykonané dokazovanie. Na hlavnom pojednávaní bolo preukázané, že obžalovaná P. U. bola odosielateľkou poštových zásielok s extrémistickým materiálom minimálne osobe L. U.Á., vystupujúcej ako agent. Svedok T. F.Ň. uviedol, že s obžalovaným T. U. sa v rámci vybavovania objednávky stretol 4-5 krát. V prevažnej miere asi v 90 % prípadov s ním súčasne prišla aj obžalovaná P. U. Podľa názoru prokurátora je tým preukázané, že obžalovaná participovala na protiprávnej činnosti a minimálne v nepriamom úmysle sa na trestnej činnosti extrémistickej skupiny podieľala. Bolo jej zrejmé a bola uzrozumená, že s extrémistickým materiálom členovia tejto skupiny nedisponovali podľa § 130 ods. 8 Trestného zákona. Prokurátor ďalej poukázal na prepis/znenie záznamov telekomunikačnej činnosti, z ktorých vyplýva, že P. U. bola celkovo s činnosťou T. U. oboznámená. Ako vyplýva zo záznamov telekomunikačnej prevádzky, obžalovaná P. U. komunikovala s T. U., o tom, že jeho činnosť môže byť protizákonná. Na tomto mieste odôvodnil prokurátor svoje odvolanie aj voči procesnému postupu samosudcu Špecializovaného trestného súdu, ktorý odmietol vykonať dôkazy ním navrhnuté - oboznámiť CD so záznamami telekomunikačnej prevádzky/resp. prepisy týchto záznamov, z dôvodu, že so záznamami nebola predložená aj správa o tom, akým spôsobom bol záznam vyhotovený alebo získaný. Vo vyšetrovacom, resp. trestnom spise je na č. l. 1073 uvedená žiadosť vyšetrovateľa o poskytnutie záznamov v zmysle § 115 ods. 6 Trestného poriadku a vyhotovenie ich doslovných prepisov. Na č. l. 1074 je následne zdokumentované zaslanie záznamov telekomunikačných prevádzky vyšetrovateľovi. Z tohto dôvodu považoval tento dôkaz sa získaný zákonným spôsobom a bolo ho potrebné predovšetkým vo vzťahu k obžalovanej P. U. vykonať. Vzhľadom na vyššie uvedené preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa obžalovanej podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátora sa vyjadrila obžalovaná P. U.:

„Oslobodzujúci výrok súdu vo vzťahu k mojej osobe považujem za správny a zákonný, i keď ma súd spod obžaloby oslobodil z dôvodu absencie úmyselného zavinenia, avšak ja sa stále nazdávam, že symboly kolovratu a čierneho slnka, používané mojím manželom nie sú extrémistické ale staropohanské, a preto by mal byť spod obžaloby oslobodený aj on. Som presvedčená o manželovej nevine. Svojho muža potrebujem po svojom boku. Je to zodpovedný otec rodiny, taktiež je hlavný živiteľ rodiny. Má veľmi silný vzťah so svojím 4 ročným synom, ktorý je na neho veľmi naviazaný. V prípade dlhodobého odlúčenia to nepochybne bude mať na jeho vývoj negatívny vplyv. Odvolanie prokurátora vo vzťahu ku mne žiadam ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť“.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného T. U. je dôvodné a odvolanie prokurátora dôvodné nie je.

Špecializovaný trestný súd založil výrok o vine obžalovaného T. U. predovšetkým na záveroch znaleckých posudkov, výsluchoch znalcov, výsluchoch svedkov T. F., U. Š., T. Q., J. N., R. Z., svedka - agenta U. U. ako aj ostatných listinných dôkazov.

Po preskúmaní spisového materiálu a vyjadrení procesných strán zistil najvyšší súd, že skutkový stav nebol vykonaným dokazovaním vo vzťahu k obžalovanému T. U. dostatočne objasnený a v dôsledku

toho vznikli aj pochybnosti ohľadne správnosti právnej kvalifikácie.

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný T. U. uznaný za vinného zo spáchania v bode 1/ zločinu výroby extrémistických materiálov podľa § 422 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a zločinu rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a v bode 2/ z prečinu prechovávaní extrémistických materiálov podľa § 422c Trestného zákona.

V prvom rade je potrebné poukázať na to, že vykonaným dokazovaním nebolo zatiaľ nepochybné preukázané, že materiály, ktoré obžalovaný mal vyrábať, rozširovať a prechovávať sú objektívne extrémistické a tiež nebolo bezpochyby preukázané, že sa skutku v bode 1/ rozsudku dopustil ako člen extrémistickej skupiny, na čom bola založená kvalifikácia podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty.

Podľa § 129 ods. 3 Trestného zákona extrémistickou skupinou sa na účely tohto zákona rozumie spoločenie najmenej troch osôb na účely spáchania trestného činu extrémizmu.

Z uvedenej legálnej definície vyplýva, že extrémistickou skupinou je spoločenie minimálne 3 osôb, pričom výlučným alebo prevládajúcim (prioritným) účelom ich spoločenja je páchanie trestných činov extrémizmu v zmysle § 140a Trestného zákona. Extrémistická skupina je špecifickou formou spolupáchateľstva, pričom nejde o vyššiu formu trestnej súčinnosti oproti spolupáchateľstvu.

Spoločením v rámci extrémistickej skupiny sa rozumie predchádzajúca dohoda minimálne troch trestne zodpovedných osôb, ktorej obsahom je aspoň rámcové dojednanie o spáchaní minimálne jedného individuálne určiteľného trestného činu extrémizmu (uvedeného v § 140a Trestného zákona), resp. účasti na jeho spáchaní. Nemusí ísť o dohodu výslovnú, môže byť aj konkludentná. Člen skupiny sa však musí podieľať konkrétnym konaním na činnosti takejto skupiny s cieľom spáchať trestný čin extrémizmu, resp. napomôcť jeho spáchaniu. Zároveň sám musí byť uzrozumený s tým, že ide o skupinu ktorej cieľom je páchanie extrémistickej trestnej činnosti. Musí preto byť preukázaný jeho úmysel spáchať s ostatnými osobami trestný čin extrémizmu.

Z vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa však podľa odvolacieho súdu dostatočne nevyplýva úmysel a predchádzajúca dohoda obžalovaného T. U. a svedkov T. F. a M. F., že sa spolicili za účelom spáchania niektorého z trestných činov extrémizmu. Naopak, z vykonaného dokazovania nateraz vyplýva, že medzi obžalovaným U. a svedkami F. a F. (spoločnosť A.) išlo o záväzkový vzťah, ktorého predmetom nebolo spáchanie konkrétneho trestného činu extrémizmu, ale objednávka a dodanie odevných zvrškov s rôznou potlačou. Išlo teda svojou podstatou o vzťah „obchodný“. To vyplýva nakoniec aj z výpovede svedka F., ktorý uviedol, že jeho vzťah s obžalovaným charakterizoval ako vzťah objednávateľa a sprostredkovateľa výroby.

Nebol zatiaľ produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by bezpečne preukazoval, že sa obžalovaný a svedkovia na základe predchádzajúcej dohody spolicili a aspoň rámcovo sa dohodli na spáchaní jedného alebo viacerých konkrétne určiteľných trestných činov extrémizmu. Inak povedané, nebol produkovaný žiaden presvedčivý dôkaz, že by svedkovia F. a F. vo vzťahu k obžalovanému konali s cieľom spáchať trestný čin extrémizmu. Naopak, nateraz z dokazovania vyplýva, že ich cieľom bolo zrejme za účelom dosiahnutia zisku sprostredkovať obžalovanému dodanie ním objednaných odevných zvrškov. A videné reverzne: cieľom obžalovaného zrejme nebolo spolicť sa a dohodnúť so svedkami na spáchaní niektorého trestného činu extrémizmu, ale jeho cieľom zrejme bolo nájsť obchodného partnera, ktorému zadá za úplatu zákazku a ktorý túto zákazku (bez ohľadu na jej obsah) zrealizuje a dodá mu plnenie.

Najvyšší súd v tejto súvislosti pripomína, že trestná zodpovednosť je vybudovaná na zásade zavinenia, ktorým by mali byť pokryté všetky skutkové okolnosti. V danom prípade je obžalovaný v bode 1/ napadnutého rozsudku stíhaný pre úmyselný trestný čin právne kvalifikovaný podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty, pretože ho mal spáchať ako člen extrémistickej skupiny. Ide teda o okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, teda aplikáciu kvalifikovanej skutkovej podstaty. Zo znenia § 18 písm. b) Trestného zákona vyplýva, že na priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje

použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihladne, ak ide o inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchatel' nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, ak tento zákon nevyžaduje, aby o nej páchatel' vedel. Zároveň zo znenia § 129 ods. 3 Trestného zákona implicitne vyplýva, že pri spáchaní trestného činu extrémistickou skupinou musí páchatel' vedieť, že sa do takéhoto zoskupenia (alebo v rámci neho) s inými osobami spojil s účelom spáchania trestného činu extrémizmu. Z uvedeného je zrejmé, že spáchanie uvedeného trestného činu formou kvalifikovanej skutkovej podstaty musí byť zahrnuté úmyslom páchatel'a.

Najvyšší súd je preto toho názoru, že vykonaným dokazovaním sa nepodarilo bez pochybností preukázať, že konaním obžalovaného v tejto časti bola naplnená príslušná kvalifikovaná skutková podstata, a to spáchanie trestného činu ako člena extrémistickej skupiny.

Ďalej vo vzťahu k právnomu posúdeniu materiálu, ktorý obžalovaný mal vyrábať, prechovávať a rozširovať ako materiál extrémistický uvádza najvyšší súd nasledovné:

Extrémistickým materiálom sú podľa legálnej definície v § 130 ods. 7 Trestného zákona (pozitívne vymedzenie) všetky písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenia materiálov uvedených v písmenách a) až d) citovaného paragrafu. Tam uvedené materiály sa za extrémistické nepovažujú v prípade splnenia hypotézy v ustanovení § 130 ods. 8 Trestného zákona (negatívne vymedzenie), ak preukázateľne slúži na realizáciu vzdelávacích, zberateľských alebo výskumných aktivít.

Z uvedeného vymedzenia je zrejmé, že sa musí jednať o objektívne extrémistický materiál, a to primárne bez ohľadu na osobnostný profil osoby, ktorá takýmto materiálom disponuje. Nie je teda v zásade prijateľné, aby bol nejaký materiál posúdený ako extrémistický primárne s poukazom na osobnostnú charakteristiku osoby, ktorá ním disponuje, pričom ak by ním disponovala iná osoba (bez „potrebných“ osobnostných čŕt), jednalo by sa o materiál nezávadný. Ako extrémistický materiál môže byť určitý materiál posúdený len s ohľadom na jeho obsah alebo povahu.

Na posúdenie, či sa jedná o extrémistický materiál, slúži v trestnom konaní odborné posúdenie podané znalcom vo forme posudku či odborného vyjadrenia. Zo znaleckého posudku by mali rezultovať explicitne také nepochybné závery, na základe ktorých by si rozhodujúci súd mohol vytvoriť právny úsudok, či sa skutkovo objektívne jedná o takýto druh materiálu.

V danom prípade boli do konania za uvedeným účelom pribratí dvaja znalci ad hoc, ktorí sa v znaleckých posudkoch vyjadrovali k tomu, či materiál ktorým obžalovaný disponoval, možno považovať za materiál, ktorý využívajú skupiny a hnutia, ktoré smerujú alebo v minulosti smerovali k potláčaniu základných ľudských práv a slobôd, ktoré obhajujú, podporujú, alebo podnecujú nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči vybraným skupinám či jednotlivcom a podobne.

Znalec Mgr. F. uviedol, že spojenie symbolov kolovratu a čierneho slnka a ich dopĺňanie o runovú symboliku zaraďuje skupinu D. (ktorej je obžalovaný členom) medzi pravico-radikálne formácie. Symbol kolovratu pôvodne nie je politickým symbolom, ale neopohanským, pre svoju podobnosť s hákovým krížom a symbolom čierneho slnka si získava miesto v hierarchii slovanskej pravico-extrémistickej a neonacistickej symboliky. Poukázal na osobnosť obžalovaného, ktorý v emailovej adrese používa čísločku 18 (v neonacistickej symbolike meno J. W.). K hnutiu neopohanstva uviedol, že špecifický pojem rodné duchovno sa začal v strednej Európe šíriť ako duchovné a perspektívne politické hnutie. Stále je len vo forme vývoja. Možno iba predpokladať, že v budúcnosti môže viesť k jasnejším prejavom politického hnutia inklinujúceho k pravici, či radikálnej pravici. Poukázal na rozhovor obžalovaného pre server „Hlavu hore“ z roku 2007, kde bol predstavený ako muzikant inklinujúci národnosocialistickým a nacionalistickým myšlienkam. Jeho tvorbu zaradil do tzv. white power scény. Obžalovaný sa zúčastnil na koncerte na počesť českej kapely Buldok v rokoch 2016 a 2017, ktorá je zaraďovaná do tejto scény. Poukázal tiež na texty piesní, ktoré produkuje obžalovaný, kde spieva o čistej zemi, či o očistení zeme.

Znalec PhDr. A., PhD. v odbornom vyjadrení tiež poukázal na texty piesní v produkcii obžalovaného, ktoré majú vyjadrovať sympatie k hnutiu smerujúcemu k potláčaniu základných práv a slobôd. Poukázal tiež na názvy vybraných piesní. Rovnako ako Mgr. B. aj on poukázal na účasť obžalovaného na koncerte na počesť českej kapely Buldok v rokoch 2016 a 2017 a na to, že v emailovej adrese používa číslu 18. Vyjadril sa aj k tetovaniu na tele obžalovaného, ktoré sa zhodujú s tými, aké používajú extrémistické hnutia. Tiež na facebookovom profile „D.“ sa nachádzajú materiály používané hnutiami smerujúcimi k potláčaniu základných práv a slobôd. Symboly rún a Thórovho kladiva považuje za neutrálny symbol. Symboly čierneho slnka a kolovratu považuje za symboly nie historické, ale novodobé. Pojem „rodnoverie“ považuje za novopohanský pojem hlásajúci blízkosť Slovanov a odvolávajúci sa na slovanských bohov. Hnutie hlásiace sa k tomuto pojmu považuje za heterogénne. Jedna skupina v rámci hnutia je skupinou intelektuálov a filozofov hlásajúcich návrat k prírode. Druhá skupina je extrémnou časťou, ktorá odkaz tohto hnutia používa na zamaskovanie príbuznosti k hnutiam smerujúcimi k potláčaniu základných práv a slobôd. Symbol čierneho slnka sa objavil na nemeckom hrade Wewelsburg (ktorý využívala organizácia SS za druhej svetovej vojny), pričom ide o symbol inšpirovaný starobylými predmetmi a iným archeologickým materiálom. Názov čierne slnko sa začal používať v 90 rokoch 20. storočia ako zástupný symbol nacistickej ideológie. Oficiálne tento symbol zakázaný nie je. K symbolu kolovratu uviedol, že ho používajú tak neonacistické skupiny ako aj skupiny, ktoré nie sú extrémistické. Jeho spojitosť so symbolom slnka u starých Slovanov však vylúčil. Vynálezcom uvedeného symbolu je podľa neho ruský neopohan a neonacista R.. Symbol kolovratu používajú tak rôzne rodnoverné skupiny, ako aj napríklad skupiny historického šermu.

Sumarizujúc závery znalcov potom musí najvyšší súd kriticky uviesť, že z ich znaleckého posudku a odborného vyjadrenia zatiaľ nerezultujú explicitne také nepochybné závery, na základe ktorých by si rozhodujúci súd mohol vytvoriť právny úsudok, či sa v prípade materiálu, ktorý obžalovaný mal vyrábať, prechovávať a distribuovať skutkovo objektívne jedná o takýto druh materiálu.

Obžalovaní tvrdia, že sú neopohania a túto svoju „vieru“ vyznávajú ako určitý regres k prírode a historickým tradíciám. Obaja znalci pripustili, že symbol kolovratu je symbolom novopohanským, pričom tento symbol používajú tak sociálne konformné ako aj extrémistické skupiny. Skupiny neopohanov, resp. skupiny hlásiace sa k rodnoveriu sú nevyhranené, heterogénne. Jedna skupina v rámci hnutia je skupinou intelektuálov a filozofov hlásajúcich návrat k prírode a druhá skupina je extrémnou časťou. Pojem „rodnoverie“ považujú za novopohanský pojem hlásajúci blízkosť Slovanov a odvolávajúci sa na slovanských bohov.

Zo znaleckého posudku ani z odborného vyjadrenia dostatočne nerezultujú explicitne také nepochybné závery, na základe ktorých by si rozhodujúci súd mohol vytvoriť právny úsudok, či sa skutkovo objektívne jedná o extrémistický materiál v zmysle ustanovenia § 130 ods. 7 Trestného zákona. Vyjadrenia znalcov sú v tomto smere ambivalentné, keď na jednej strane pripúšťajú, že uvedený materiál môže mať extrémistický obsah, na druhej strane pripúšťajú, že dané vyobrazenia a symboly používajú aj sociálne skupiny, ktoré sa ako extrémistické označiť nadajú. V prípade symbolu čierneho slnka sa dokonca jeden zo znalcov vyjadril, že tento symbol oficiálne zakázaný (závadný ???) nie je.

Zásadným pochybením však je, že pri rezultáte o tom, či sa o takýto materiál jedná, si znalci „vypomohli“ osobnostnými vlastnosťami obžalovaného, keď sa vyjadrovali k jeho tetovaniu na tele, názvu emailovej schránky obžalovaného, k obsahu a názvu piesní, ktoré interpretuje či jeho účasť na koncerte iných, údajne extrémistických kapiel. A tento spôsob argumentácie následne prebral i súd prvého stupňa a z väčšej časti na ňom založil svoje rozhodnutie o vine.

Obaja znalci a napokon i súd v tomto smere skĺzli do argumentácie ad personam, resp. ad hominem, pričom sa v kontexte veci mali prísne držať argumentácie ad rem, teda zamerať sa na povahu zaisteného materiálu.

Ako už bolo vyššie naznačené, pri posudzovaní, či sa jedná o extrémistický materiál, musí byť

jednoznačne preukázané, že sa o takýto druh materiálu jedná objektívne, a to primárne bez ohľadu na osobnostný profil osoby, ktorá takýmto materiálom disponuje. Ako extrémistický materiál môže byť určitý materiál posúdený len s ohľadom na jeho obsah alebo povahu a nie s poukazom na osobnostný profil osoby, ktorá ním disponuje. V opačnom prípade sa môže stať, že sa absencia niektorého zo znakov objektívnej stránky trestného činu nahradí osobnostnou charakteristikou subjektu a rozhodnutie o vine bude založené na neprípustnej prezumpcii chýbajúcich znakov.

Najvyššiemu súdu preto nie je jasné, prečo sa vôbec znalci vyjadrovali k tetovaniám a osobnostnej charakteristike obžalovaného, keď meritom posúdenia mal byť charakter zaisteného materiálu.

Iste, pri niektorých extrémistických trestných činoch môže mať poukaz na osobnostnú výbavu obžalovaného nesporný význam (napr. § 421 Trestného zákona), avšak vzhľadom na právnu kvalifikáciu sa v danom prípade mala argumentácia sústrediť na posúdenie charakteru šíreného a zaisteného materiálu.

V odôvodnení rozsudku tiež súd prvého stupňa v rámci argumentácie ad personam, resp. ad hominem tiež poukazoval na rozhovor, ktorý mal obžalovaný poskytnúť server Hlavu hore (v roku 2007) či jeho účasť na koncerte na počesť skupiny. Z rozsudku samotného však nie je zrejmé, čo bolo objektívne obsahom údajného rozhovoru obžalovaného pre daný server, či tento rozhovor poskytol skutočne obžalovaný, a tiež či sa skutočne zúčastnil koncertov na počesť nejakej hudobnej skupiny, o akú skupinu sa objektívne jedná a ako sa na koncerte mal správať. Inými slovami, dokazovanie v tomto smere nebolo v potrebnej miere vykonané (§ 2 ods. 19 Trestného poriadku), pričom súd prvého stupňa sa „spoľahol“ na dodanie dôkazu zo strany znalca. Na druhej strane je však potrebné uviesť aj to, že výsledky prípadného dokazovania by aj tak argumentačne smerovali ad hominem, a preto by boli bez väčšieho významu. Problémom však je, že súd prvého stupňa si v tomto smere nekriticky osvojil tvrdenia znalcov a tieto použil ako základ pre výrok o vine.

Odôvodnenie rozsudku je navyše aj vnútorne rozporné, keď na strane 20 rozsudku súd prvého stupňa uvádza, že sa stotožnil so závermi znalcov, že s poukazom na názvy skladieb, ktoré obžalovaný interpretuje, sa jedná o extrémistický materiál a na strane 21 rozsudku uvádza, že z vykonaného dokazovania nebol spôsobilý ustáliť kontext konania obžalovaného s poukazom na texty jeho piesní. Z článku 6 Dohovoru pritom rezultuje právo obžalovaného na riadne odôvodnenie rozsudku, ktoré by malo byť presvedčivé, logické a vnútorne nerozporné.

Zároveň je potrebné prisvedčiť námietke obžalovaného, že postup priberania znalcov Mgr. B. a PhDr. B. do konania neprebehol lege artis. Obaja znalci boli do konania pribratí ako tzv. znalci ad hoc.

Podmienky priberania ad hoc znalcov do konania sú upravené v ustanovení § 143 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého ak v príslušnom odbore alebo odvetví nie je zapísaná žiadna osoba alebo osoba zapísaná v zozname znalcov nemôže podať znalecký posudok, alebo podanie znaleckého posudku by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi, možno do konania pribrať aj inú osobu s potrebnými odbornými a občianskymi predpokladmi, ak s tým súhlasí. Taká osoba je povinná pred vykonaním znaleckej činnosti zložiť sľub podľa osobitného zákona; ak ide o právnickú osobu, sľub zloží fyzická osoba poverená touto právnickou osobou vykonaním znaleckej činnosti.

V okamihu priberania ad hoc znalcov do konania boli zaradené do zoznamu znaleckých odborov a odvetví (inštrukciou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 22/2016 s účinnosťou od 12. decembra 2016) samostatné znalecké odvetvia pre politický extrémizmus a náboženský extrémizmus neexistovali. Nebolo riadne preukázané, že by v čase priberania znalcov nebola v príslušnom odbore alebo odvetví zapísaná žiadna osoba, alebo že osoba zapísaná v zozname znalcov nemohla podať znalecký posudok, resp. že by podanie znaleckého posudku bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi. Na pribratie ad hoc znalcov neboli preto splnené podmienky a orgány činné v trestnom konaní a prípadne súd mali priberať znalcov z osôb zapísaných v zozname znalcov pre daný odbor a odvetvie.

Ak tak nepostupovali, jedná sa o podstatné pochybenie, pretože „obchádzaním“ riadne zapísaných znalcov v situácii, keď títo sú schopní vypracovať znalecký posudok či odborné vyjadrenie, sa otvára cesta k potencionálnemu subjektívne účelovému vybratiu znalca, ktorý podá v určitom smere „želaný“ znalecký posudok či odborné vyjadrenie. Tým môže prísť k prekročeniu limitov spravodlivého súdneho konania.

Najvyšší súd sa tiež nestotožňuje s tvrdením súdu prvého stupňa, že v dôsledku toho, že obžalovaní túto skutočnosť namietali až v záverečných rečiach, neboli dostatočne bdeli a rezignovali na svoje práva.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa zastáva najvyšší súd ten názor, že obžalovaní môžu procesné pochybenia pri priberaní znalca namietat v ktoromkoľvek štádiu konania, pretože zákon v tomto smere nepredpisuje žiadnu časovú či vecnú koncentráciu námietok.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaného U., že úpravou (rozsúdením) skutku č. 2 zo strany súdu prvého stupňa prišlo k porušeniu zásady zachovania totožnosti skutku, musí najvyšší súd uviesť, že tento postup prvostupňového súdu vníma síce kriticky, avšak v danej veci a kontexte k porušeniu zásady zachovania totožnosti skutku neprišlo, pretože tento postup nemal žiaden podstatný vplyv na určenie rozsahu skutku, a teda ani na jeho prípadnú subsumpciu pod inú potencionálne závažnejšiu právnu kvalifikáciu. Zároveň je však potrebné uviesť, že by sudy mali byť pri obdobnom postupe veľmi obozretné, pretože potencionálne by mohlo prísť k zmene rozsahu skutku v takej miere, ktorá by už mohla mať priamy súvis so zmenou jeho totožnosti oproti podanej obžalobe.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaného vo vzťahu k vykonaniu domovej prehliadky a nahliadnutiu do iného spisu sa najvyšší súd stotožňuje s argumentáciou súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku a v podstatných podrobnostiach odkazuje na ňu.

Vo vzťahu k odvolaniu prokurátora najvyšší súd uvádza, že sa v plnej miere stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa vo vzťahu k obžalovanej P. U. a odvolanie vyhodnotil ako nedôvodné.

V tomto smere súd prvého stupňa v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) ako aj zásady rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel v tejto časti k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Špecializovaný trestný súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne presvedčivo a zrozumiteľne vysvetlil, na základe akých argumentov a úvah obžalovanú P. U.Č. spod obžaloby oslobodil.

Aj podľa najvyššieho súdu nebolo dostatočne a bez rozumných pochybností vykonaným dokazovaním preukázané, že obžalovaná U. mala vedomosť o tom, že distribuuje extrémistický materiál (napokon, či sa skutočne jednalo o extrémistický materiál, bude musieť byť preukázané novým dokazovaním). Vo vzťahu k posúdeniu zavinenia obžalovanej U. je však podstatné, že motiváciou jej konania bolo pomôcť obžalovanému pri distribúcii podľa nej „propagačných“ predmetov tak, že technicky zabezpečovala balenie a zasielanie objednaných odevných zvrškov. Ako sama uviedla, o obsah sa nezaujímal, v symboloch sa nevyzná, myslela si, že sa jedná o symboly pohanskej (neopohanskej) viery.

Najvyšší súd sa stotožnil aj s postupom súdu prvého stupňa, ktorý odmietol vykonať dôkaz navrhnutý prokurátorom, a to oboznámenie CD so záznamami telekomunikačnej prevádzky (krycí názov „P. X“) a ich prepisov.

Podľa § 270 ods. 2 Trestného poriadku zvukový, obrazový alebo obrazovo-zvukový záznam sa ako dôkaz vykoná na technickom zariadení, a to oboznámením celého záznamu alebo jeho časti, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti. Ak to povaha dôkazu pripúšťa, môže sa vykonať aj oboznámením jeho celého písomného prepisu alebo jeho časti, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti. Súčasťou výkonu tohto dôkazu je aj správa o tom, akým spôsobom a kým bol záznam vyhotovený alebo získaný.

Aj podľa názoru najvyššieho súdu súčasťou výkonu navrhovaného dôkazu nebola relevantná správa o tom, akým spôsobom a kým bol záznam vyhotovený alebo získaný. Z prokurátorom predloženej žiadosti vyšetrovateľa o poskytnutie záznamov a ich doslovných prepisov (č. l. 1073 spisu) a z oznámenia o zaslaní prepisov (č. l. 1074 spisu) nevyplýva, v potrebnej miere akým spôsobom a kým bol záznam vyhotovený alebo získaný.

Možno sa preto stotožniť s konštatovaním súdu prvého stupňa, že vo vzťahu k obžalovanej nebol preukázaný úmysel spáchať žalovaný trestný čin a skutok, ktorý sa jej kladie za vinu, nie je pre absenciu subjektívneho znaku skutkovej podstaty trestným činom.

Na základe uvedených skutočností preto najvyšší súd vo vzťahu k obžalovanému T. U. jeho odvolaniu vyhovel a napadnutý rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Vo vzťahu k odvolaniu prokurátora toto vyhodnotil ako nedôvodné, a preto ho zamietol.

Úlohou súdu prvého stupňa po vrátení veci preto bude:

- opakovane vypočuť ako svedkov T. F. a M. F. s tým, aby sa podrobne vyjadrili k dohode medzi nimi (A.) a obžalovaným U. v tom smere, či jej predmetom bola čisto obchodná spolupráca bez ohľadu na charakter objednaného materiálu, alebo či ich dohoda bola špecificky zameraná na spoločné distribuovanie materiálu, o ktorom vedeli, že sa jedná o materiál extrémistický a s týmto zámerom ho primárne chceli vyrábať a ďalej distribuovať,
- pribrať postupom rešpektujúcim ustanovenia Trestného poriadku znalca (znalcov) riadne zapísaných pre daný odbor a odvetvie, aby sa skutkovo vyjadril(i) k objektívnemu charakteru materiálu, ktorý obžalovaný mal vyrábať, distribuovať a prechovávať bez poukazov na jeho osobu či preferencie tak, aby mohol byť zo strany súdu urobený úsudok o povahe materiálu a následne posúdenie, či sa v prípade žalovaných skutkov jedná o trestný čin a aká je jeho (ich) právna kvalifikácia.

Až po doplnení dokazovania v naznačenom smere budú môcť byť vyhodnotené všetky podstatné okolnosti dôležité pre prípadné vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti.

Riadiac sa uvedeným, rozhodol najvyšší súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.